

การวิเคราะห์โครงสร้างของปริมาณวลีภาษาไทย

นางสาวสรัญญา เศรษฐภักย์

ศูนย์วิทยทรัพยากร

007541

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาภาษาศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

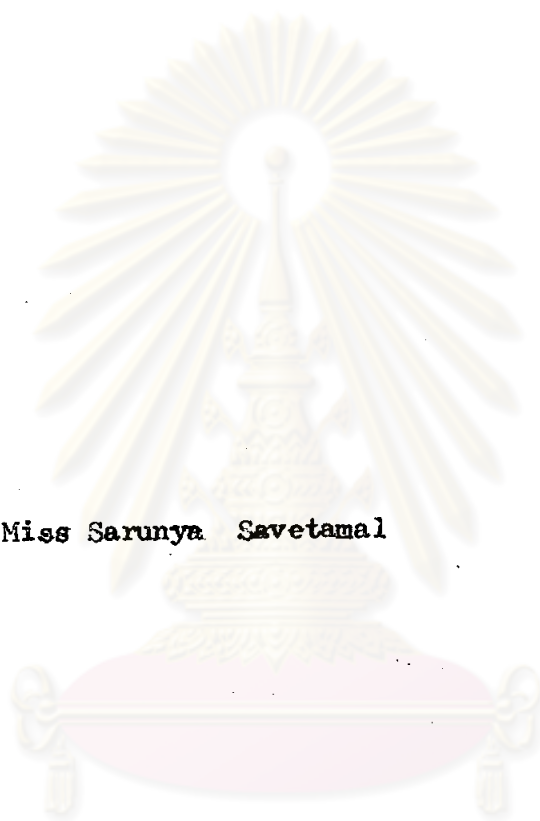
พ.ศ. ๒๕๒๕

ISBN 974-561-535-8

i 15921621

@

AN ANALYSIS OF THE STRUCTURE OF THAI QUANTITY PHRASE

Miss Sarunya Savetamal

คุณย์วิทยศาสตร์พยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Linguistics

Graduate School

Chulalongkorn University

1982

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การวิเคราะห์โครงสร้างของปริมาณวลีในภาษาไทย
 โดย นางสาวสรัญญา เสวตมาลัย
 ภาควิชา ภาษาศาสตร์
 อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เพ็ญศิริ วงศ์วิภานนท์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ออนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
 ของการศึกษิตตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

ศาสตราจารย์ ดร. สุประสิทธิ์ บุนนาค คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
 (รองศาสตราจารย์ ดร. สุประสิทธิ์ บุนนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ศาสตราจารย์ ดร. วิจิตร ภาณุพงศ์ ประธานกรรมการ
 (รองศาสตราจารย์ ดร. วิจิตร ภาณุพงศ์)

ศาสตราจารย์ ดร. ปราณี กุลละวณิชย์ กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปราณี กุลละวณิชย์)

ศาสตราจารย์ ดร. เพ็ญศิริ วงศ์วิภานนท์ กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เพ็ญศิริ วงศ์วิภานนท์)

ศาสตราจารย์ ดร. นววรรณ พันธุเมธา กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นววรรณ พันธุเมธา)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์
ชื่อนิสิต
อาจารย์ที่ปรึกษา
ภาควิชา
ปีการศึกษา

การวิเคราะห์โครงสร้างของปริมาณวลีในภาษาไทย
นางสาวสรัญญา เสวตมาลัย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เพ็ญศิริ วงศ์วิภาณนท์
ภาษาศาสตร์
๒๕๒๕

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้วัตถุประสงค์ที่จะศึกษาลักษณะโครงสร้างปริมาณวลีในภาษาไทยตามแนวทฤษฎีไวยากรณ์ปริวรรตแปรรูป (Generative Transformational Framework) ที่โนแอม ชอมสกี (Noam Chomsky) ได้เสนอไว้ในหนังสือ Aspects of the Theory of Syntax (1965) โดยจะศึกษาในเรื่องของจำนวนองค์ประกอบของปริมาณวลี และลักษณะความสัมพันธ์ทางวากยสัมพันธ์ขององค์ประกอบเหล่านั้นมีต่อกัน ซึ่งจะแสดงให้เห็นได้ในรูปของกฎโครงสร้าง (Phrase Structure Rules) และกฎแปรรูป (Transformational Rules) นอกจากนี้ยังจะได้ศึกษาถึงข้อกำหนดที่เป็นเงื่อนไขการเกิดรวมของรายคำแต่ละชนิดในปริมาณวลีเดียวกันด้วย ข้อกำหนดนี้จะเสนอในรูปของเงื่อนไขการเกิดรวม (Selectional Restriction)

จากผลการวิเคราะห์ที่สรุปได้ว่า ปริมาณวลีในภาษาไทยแบ่งออกได้เป็น ๒ ชนิดคือ ปริมาณวลีแสดงปริมาณ และปริมาณวลีแสดงอันดับ สำหรับปริมาณวลีแสดงอันดับนั้น ยังแยกย่อยออกได้เป็น ๒ ชนิดคือ ปริมาณวลีแสดงอันดับที่บอกปริมาณได้ และปริมาณวลีแสดงอันดับที่บอกปริมาณไม่ได้ ตามลักษณะโครงสร้างนี้ ปริมาณวลีในภาษาไทยจะประกอบด้วยองค์ประกอบเป็นจำนวนทั้งหมด ๖ องค์ประกอบ คือองค์ประกอบหลัก ๔ องค์ประกอบ และองค์ประกอบขยาย ๒ องค์ประกอบ องค์ประกอบทั้งหมดนี้ต่างก็มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ซึ่งสามารถสรุปออกมาได้ในรูปของกฎโครงสร้างจำนวน ๔ กฎ และกฎแปรรูปจำนวน ๑ กฎ นอกจากนี้ยังสามารถสรุปข้อกำหนดที่เป็นเงื่อนไขการเกิดรวมของรายคำแต่ละชนิดได้อีกเป็นจำนวน ๒๒ ข้อ

Thesis Title An Analysis of the Structure of Thai Quantity
Phrase
Name Miss Sarunya Savetanal
Thesis Advisor Assistant Professor Peansiri E. Vongviphanond,
Ph.D.
Department Linguistics
Academic Year 1982

ABSTRACT

This thesis is a study of the characteristics and the structure of the quantity phrase in Thai within the Generative Transformational Framework, which was proposed by Noam Chomsky in Aspects of the Theory of Syntax (1965). The study aims at identifying the number of constituents of the quantity phrase and their syntactic relations. The study, moreover, includes the selectional restrictions governing the co-occurrence of lexical items in the quantity phrase.

The analysis allows us to propose a generalization about the quantity phrase in Thai as follows.

1. There are two types of quantity phrase: ordinal phrase and cardinal phrase. The ^{former} latter can be sub-classified into two sub-types: quantified and unquantified ^{ordinal} cardinal phrases.

2. Six types of constituents are identified in the surface representation of quantity phrase. Four of these are main constituents while the rest are modifying constituents.

3. Four phrase structure rules can be proposed to account for the underlying structure of the quantity phrase. Seven Transformational rules to account for the surface behavior of the quantity phrase and twenty-two redundancy rules to account for the co-occurrence of lexical items in the quantity phrase.

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิจกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเขียนวิทยานิพนธ์นี้ อันประกอบด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เพ็ญศิริ วงศ์วิภาณนท์ อาจารย์ปรีภษา ซึ่งได้กรุณาให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะและคำแนะนำต่าง ๆ ทั้งยังได้กรุณาช่วยมีมติคำศัพท์ภาษาไทยสำหรับคำศัพท์ภาษาอังกฤษ ที่เกี่ยวกับทฤษฎีไวบากรณ์ปริวรรตแปรรูปทั้งหมด รวมทั้งได้สละเวลาอันมีค่ายิ่งในการพิจารณา ตรวจสอบและแก้ไข ทั้งโครงร่างและเนื้อหาของวิทยานิพนธ์ด้วยความเอาใจใส่และอุตสาหะเป็นอย่างยิ่ง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปราณี กุลละวณิชย์ ซึ่งได้ให้คำปรึกษา เกี่ยวกับหัวข้อวิทยานิพนธ์ และให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข เนื้อหาบางส่วน ของวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ ดร. วิจินต์ ภาคพงศ์ และ ดร. ภาลณี ศรีหิรัญ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาในเรื่องหัวข้อวิทยานิพนธ์เบื้องต้น

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บวรธร พันธุเมธา ที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือ ให้พิมพ์วิทยานิพนธ์ปริฉุฎา เอก เพื่อใช้เป็นเอกสารอ้างอิงไว้ ณ ที่นี้

ท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบุพการีทั้งสองท่าน ที่ได้ให้การส่งเสริมสนับสนุน เกื้อกูลและเป็นกำลังใจในการเขียนวิทยานิพนธ์อยู่ตลอดเวลา ตลอดจนขอขอบคุณ เพื่อนนิสิตบัณฑิต ภาควิชาภาษาศาสตร์รุ่นที่ ๔ ทุกคน ที่ให้ความร่วมมือตรวจสอบข้อมูล เป็นอย่างดี ในฐานะผู้บอภาษา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ช
บทที่	
๑. บทนำ	๑
๑.๑ นิยามของปริมาณวลี	๑
๑.๒ ความเป็นมาของปัญหา	๒
๑.๓ วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๓
๑.๔ สมมุติฐานการวิจัย	๔
๑.๕ ขอบเขตการวิจัย	๔
๑.๖ วิธีดำเนินการวิจัย	๕
๑.๗ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	๖
๑.๘ ทฤษฎีไวยากรณ์ปริวรรตแปรรูปโดยสังเขป	๖
๑.๙ การวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยนี้	๑๑
๑.๙.๑ วิจัยค้น ภาณพงศ์	๑๑
๑.๙.๒ เฉลลา ไชยรัตน์	๑๔
๑.๙.๓ อุดม วโรตมสิขจิตต์	๑๗
๒. ลักษณะต่าง ๆ ของปริมาณวลี	๒๐
๒.๑ ลักษณะของปริมาณวลี	๒๐
๒.๒ การวิเคราะห์ปริมาณวลี ๓ คำ	๒๐
๒.๒.๑ องค์ประกอบและตำแหน่งของปริมาณวลีที่ปรากฏ ในโครงสร้างผิว	๒๐
๒.๒.๒ ความหมายของคำที่ปรากฏในปริมาณวลี	๒๔

๒.๒.๓ ความสัมพันธ์ทางวากยสัมพันธ์ขององค์ประกอบ ต่าง ๆ ที่มีต่อกัน	๒๖
๓. กฎโครงสร้างของปริมาณวลี	๓๔
๓.๑ ปริมาณวลี ๒ ชนิด	๓๔
๓.๒ กฎโครงสร้างของหน่วยแข็งปริมาณ	๓๗
๓.๓ กฎโครงสร้างสำหรับปริมาณวลีที่มีองค์ประกอบขยาย	๔๑
๓.๔ บทสรุป	๔๒
๔. กฎแปรรูปของปริมาณวลี	๕๕
๕. การวิเคราะห์การ เกิดร่วมกันได้และไม่ได้ของรายคำต่าง ๆ ในปริมาณวลี	๖๐
๕.๑ บทนำ	๖๐
๕.๒ ปัญหาการ เกิดรวมของรายคำในปริมาณวลี	๖๒
๕.๓ เงื่อนไขการ เกิดรวมของรายคำในปริมาณวลี	๖๔
๕.๓.๑ การ เกิดรวมของคำแข็งปริมาณ	๖๔
๕.๓.๒ การ เกิดรวมของคำขยายปริมาณนำ	๗๑
๕.๓.๓ การ เกิดรวมของคำขยายปริมาณตาม	๘๐
๕.๓.๔ การ เกิดรวมของลักษณะนาม	๘๒
๕.๔ ปริมาณวลีที่มีคำขยาย กวา	๘๔
๖. บทสรุปและข้อเสนอแนะ	๘๖
๖.๑ กฎโครงสร้างปริมาณวลี	๘๖
๖.๒ กฎแปรรูปปริมาณวลี	๘๗
๖.๓ เงื่อนไขการ เกิดรวมของรายคำในหมวดต่าง ๆ ของ ปริมาณวลี	๘๘
๖.๔ ข้อเสนอแนะในเรื่องที่เกี่ยวกับปริมาณวลี	๙๔
บรรณานุกรม	๙๘
ประวัติผู้เขียน	๑๐๐

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางแสดงองค์ประกอบของปริมาณวลีที่ปรากฏในโครงสร้างนิเว	๒๔
ตารางแสดงหมวดคำที่เกิดขึ้นปริมาณวลี	๒๖
ตารางแสดงชนิดของคำของปริมาณวลี	๓๐
ตาราง เปรียบเทียบลักษณะของปริมาณวลี เมื่อพิจารณาจากความหมายและ ตำแหน่ง	๓๑
ตาราง เปรียบเทียบลักษณะของปริมาณวลี เมื่อพิจารณาจากความหมายและ ความสัมพันธ์ทางวากยสัมพันธ์	๓๒

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย